

Aan de raad van de gemeente Emmen

Emmen Vernieuwt

ons kenmerk
9373-2024:351480

zaaknummer
9373-2024

bijlage

behandeld door
R. Zinnemers

datum
31 januari 2024

telefoon
14 0591

fax

e-mail
gemeente@emmen.nl

onderwerp

Stand van zaken Drentse Zonneroute A37

Geachte leden van de raad,

De Drentse Zonneroute A37 is een initiatief van de provincie Drenthe, de gemeenten Coevorden, Hoogeveen en Emmen, Rijkswaterstaat (RWS) en de netbeheerders Rendo en Enexis. In 2017 zijn zij samen een voorverkenning gestart om te kijken of de bermen langs de A37 gebruikt zouden kunnen worden voor de opwekking van zonne-energie. Uitgangspunt daarbij was een iconisch project te realiseren dat bijdraagt aan de opwekking van duurzame energie, met goede landschappelijke inpassing en waar omwonenden kunnen delen in de opbrengsten. Met deze brief informeren wij u over de stand van zaken van de Drentse Zonneroute A37.

De Drentse Zonneroute A37

De Drentse Zonneroute A37 is een project waarbij tussen Hoogeveen en de Duitse grens over een lengte van 42 kilometer zonnepanelen in de bermen en knooppunten van de A37 gerealiseerd worden. Op een oppervlakte van ongeveer 120 ha wordt straks 176 megawatt aan duurzame energie opgewekt, goed voor circa 45.000 huishoudens. Het project levert daarmee een belangrijke bijdrage aan de doelstellingen van Regionale Energie Strategie (RES) Drenthe (3,45 terawatt).

Het project is in 2018 een pilot geworden onder het programma hernieuwbare energie op rijksgronden van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), wat later is overgegaan in het Opwek van Energie op Rijksvastgoed (OER) programma. Op verzoek van EZK worden deze OER-projecten uitgevoerd door Rijkswaterstaat en ondersteund door Rijksdienst voor Ondernemend Nederland en het Rijksvastgoedbedrijf. Na een verkenning in 2018 is een Esthetisch Programma van Eisen opgesteld. De aanleg van zonnepanelen langs de A37 is mogelijk gemaakt via een provinciaal inpassingsplan (PIP). In het PIP en Beeldkwaliteitsplan (BKP) zijn voorwaarden gesteld voor het ontwerp en de landschappelijke inpassing. Zo komen de panelen laag te liggen, waardoor er vanaf de weg overheen gekeken kan worden. In het ontwerp zijn gekleurde panelen voorgeschreven, passend bij de omgeving. Het PIP is vastgesteld maar nog niet onherroepelijk. Er loopt nog een beroepsprocedure bij de Raad van State. Een drietal

partijen uit Zwinderen heeft beroep aangetekend tegen het PIP.
Dit gaat specifiek over de invulling van de zij-berm bij het dorp Zwinderen en de invloed van de zonnepanelen op de productie van melk van koeien.

Participatie

Omwonenden zijn vanaf de start van de verkenning betrokken bij het project. Tijdens schets- en inloopavonden kon de omgeving meedenken over de uitgangspunten voor het ontwerp. Tot aan de vaststelling van het PIP zijn er 16 bijeenkomsten voor omwonenden georganiseerd. Een aantal van de door de omgeving ingebrachte ideeën zijn in de plannen meegenomen (zonneward Hoogeveen) of zijn weer uit de plannen gehaald (zonneward Erica).

Financiële participatie

Lokaal eigendom is een harde voorwaarde voor het project vanuit de betrokken lokale en regionale overheden. De voorwaarden voor financiële en procesparticipatie binnen dit project zijn vastgelegd in het beleidskader Participatie Drentse Zonneroute A37. De opzet van het beleidskader is afgestemd met lokale energiecoöperaties. Dit beleidskader is door uw raad (en raden van de gemeenten Hoogeveen en Coevorden) vastgesteld in het voorjaar van 2023.

Uitgangspunt van het beleidskader is een streven naar 50% lokaal eigendom, met een ondergrens van 20%. Belangrijke voorwaarde om dit te laten slagen, is een goed georganiseerde koepelorganisatie, die de lokale energiecoöperaties uit de drie gemeenten vertegenwoordigt. Deze koepelorganisatie moet over voldoende kennis en expertise beschikken om een gelijkwaardig aanspreekpunt te kunnen zijn voor de commerciële ontwikkelaar van het project. Het OER-programma, de gemeenten en de provincie Drenthe faciliteren lokale energiecoöperaties bij de ontwikkeling van deze koepel, de opbouw van de benodigde kennis en expertise en het betrekken van de brede omgeving bij het project. Het afgelopen jaar zijn hiervoor in elke gemeente kwartiermakers aangetrokken. De kwartiermaker houdt zich samen met de lokale initiatieven bezig met het oprichten van de Emmense Energiekoepel, waarbij straks Emmense energiecoöperaties zich kunnen aansluiten. Ook biedt de kwartiermaker ondersteuning aan lokale initiatieven met het (eventueel) oprichten van een energiecoöperatie en/of het financieel participeren in de Drentse Zonneroute. Daarnaast is er een projectleider en communicatieve ondersteuning beschikbaar gesteld. Tot slot is er budget beschikbaar gesteld voor de inhuur van financiële en juridische expertise.

In januari en februari 2024 worden er in de drie gemeenten informatieavonden georganiseerd om de omgeving bij te praten over de voortgang van het project en de mogelijkheden voor (financiële) participatie. De uitnodiging wordt op een later moment vanuit het project verstuurd.

Voortgang project

Het project wordt via een tender op de markt gebracht. In het voorjaar van 2022 is er een marktconsultatie geweest om het project aan de markt voor te leggen. Veel partijen uit de wegenbouw en duurzame energiesector en fabrikanten van gekleurde zonnepanelen kwamen hierop af en gaven aan interesse te hebben in het project.

Het project is een belangrijke aanleiding geweest voor de netbeheerders om de investeringsbeslissing voor de benodigde netuitbreiding bij Nieuw-Amsterdam-Veenoord (Boerdijk) en Hoogeveen (Riegmeer) te kunnen realiseren. De planning is dat het project in 2027 op het elektriciteitsnetwerk aangesloten kan worden. Een bijkomend voordeel is dat er dan in geheel Zuidoost-Drenthe weer voldoende capaciteit beschikbaar is om andere initiatieven aan te sluiten.

Verkeersveiligheid

In verband met de vernieuwde Richtlijnen Ontwerp Autosnelwegen (ROA) voor de verkeersveiligheid wordt er langs een groot deel van de A37 een geleiderail (vangrail) aangelegd. Een deel van deze geleiderail wordt geplaatst in verband met de realisatie van de Zonneroute. De planning is dat de geleiderail in 2024 gerealiseerd wordt.

Intentieovereenkomst PPA

In de voorbereiding naar het aanbieden van het project aan de markt wordt regelmatig de financiële haalbaarheid getoetst. De huidige marktomstandigheden in combinatie met de ontwikkeling van zonnepanelen in bermen langs een rijksweg en de in het PIP vastgelegde voorwaarden voor ontwerp en landschappelijke inpassing leiden ertoe dat de rentabiliteit van het project onder druk staat. Dit kan verbeterd worden door het aangaan van een stroomafname-overeenkomst (PPA – Power Purchase Agreement). Hiermee wordt de door het project opgewekte duurzame energie afgenomen door lokale en regionale overheden.

Het aangaan van een PPA voor de Drentse zonneroute betekent voor de gemeente ook dat de benodigde elektriciteit duurzaam en lokaal wordt opgewekt. Dit draagt bij aan de vergroening van de bedrijfsvoering van de gemeente Emmen.

Het komende jaar wordt verkend of het aangaan van een PPA door Drentse gemeenten, provincie en waterschappen een reële mogelijkheid is. Op deze wijze kopen Drentse overheden lokaal opgewekte duurzame energie in, en dragen ze bij aan de realisatie van hun RES-doelstellingen. Begin februari 2024 wordt door bestuurders van de gemeenten Hogeveen, Coevorden en Emmen, de provincie Drenthe, Rijkswaterstaat en EZK hiertoe een intentieverklaring ondertekend. Hierin geven ze aan de intentie te hebben om de mogelijkheden te onderzoeken voor het aangaan van een PPA. Naast de mogelijkheden worden ook de risico's verkend. Het doel is om eind 2024 aan te kunnen geven of een PPA mogelijk en haalbaar is, waarbij scherp in de gaten wordt gehouden of een PPA nog steeds nodig is om de financiële haalbaarheid van het project te verbeteren. Zodra we meer informatie hebben over de mogelijkheid en haalbaarheid van een PPA, zullen we u hierover nader informeren.

De Drentse Zonneroute A37 is dus volop in ontwikkeling. Ook in 2024 verwachten we weer een stuk verder te komen in de totstandkoming van dit project.

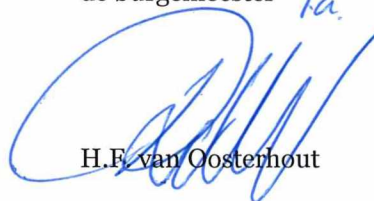
Wij hopen u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben over de stand van zaken van de Drentse Zonneroute A37. Dat zullen we in de toekomst blijven doen.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen
de gemeentesecretaris

M. Plantinga-Leenders

de burgemeester

H.F. van Oosterhout